Türkçe ?? Zanaatkârl??? (Job Crafting) Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Türkçe ?? Zanaatkârl??? (Job Crafting) Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31924

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Türkçe ?? Zanaatkârl??? Ölçe?i, çal??anlar?n i?lerini proaktif olarak yeniden ?ekillendirme çabalar?n?, yani **i? zanaatkârl???** (job crafting) davran??lar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? 27 maddelik bir araçt?r. Ölçek, bili?sel, ili?kisel ve görev zanaatkârl??? olmak üzere üç faktörlü bir yap?ya sahiptir. Ölçe?in geli?tirme süreci, kapsaml? ke?fedici ve do?rulay?c? faktör analizleri ile desteklenmi? olup, psikometrik özelliklerinin Türkçe konu?an popülasyonda geçerli ve güvenilir oldu?unu kan?tlamaktad?r. Bu ölçek, örgütsel davran?? alan?nda çal??anlar?n motivasyonu ve i? tatmini gibi konularda ara?t?rmalar yapmak için kritik bir araç sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

?? zanaatkârl???, **Job Crafting**, örgütsel davran??, psikometrik özellikler, geçerlik, güvenirlik, bili?sel zanaatkârl?k, görev zanaatkârl???, ili?kisel zanaatkârl?k.

Yazarlar

Meltem Yavuz, ?pek E. Artan.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, **i? zanaatkârl???** kavram?n?n Türkiye ba?lam?nda kültürel ve dilsel olarak uygun, geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçülebilmesini sa?lamakt?r. Bu kavram?n üç temel boyutunu (görev, ili?kisel ve bili?sel zanaatkârl?k) kapsayan standardize edilmi? bir ölçüm arac? olu?turulmu?tur.

Geli?tirme çal??mas?, 2019 y?l?nda yay?nlanm?? olup, akademisyenlere ve insan kaynaklar? profesyonellerine, çal??anlar?n i?lerini ki?iselle?tirme düzeylerini ölçerek i? tatmini, performans ve örgütsel refah üzerindeki etkilerini incelemede kullan?labilecek bilimsel bir zemin sunmay? hedeflemi?tir.

Yap?

Türkçe ?? Zanaatkârl??? Ölçe?i, çal??anlar?n kendi i? rollerini ve ili?kilerini proaktif olarak ?ekillendirme davran??lar?n? ifade eden **i? zanaatkârl???** yap?s?n? ölçmektedir. Ölçek, 27 madde ile bu yap?n?n üç farkl? boyutunu ele almaktad?r:

Görev Zanaatkârl???: Çal??anlar?n i?lerinde yapt?klar? görevlerin say?s?n?, türünü veya kapsam?n? de?i?tirmesi.
?li?kisel Zanaatkârl?k: Çal??anlar?n i? yerindeki ki?ileraras? etkile?imlerinin niteli?ini ve kimlerle

ARABPSYCHOLOGY.COM

ili?ki kurdu?unu düzenlemesi.
Bili?sel Zanaatkârl?k: Çal??anlar?n i?lerini, görevlerini veya i?lerinin genel amac?n? zihinsel olarak yeniden çerçevelendirmesi ve anlamland?rmas?.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik analizleri, iki farkl? örneklem grubu üzerinde gerçekle?tirilen kapsaml? istatistiksel çal??malarla desteklenmi?tir. Yap? geçerli?ini de?erlendirmek için ke?fedici faktör analizi (KFA) (n=247) ve do?rulay?c? **faktör analizi** (DFA) (n=688) uygulanm??t?r.

KFA sonuçlar?, 27 maddenin üç faktör boyutunda topland???n? ve faktör yük de?erlerinin 0.51 ile 0.80 aras?nda de?i?ti?ini göstermi?tir. DFA sonuçlar? ise, modellerden elde edilen uyum iyili?i de?erleri ve ki-kare farklar? ($\Delta\chi 2$) incelendi?inde, üç faktörlü modelin, tek faktörlü alternatif modele göre istatistiksel olarak daha kabul edilebilir ve üstün düzeyde oldu?unu kan?tlam??t?r. Son olarak, ölçe?in birle?im (convergent) ve ayr???m (discriminant) geçerlikleri de?erlendirilmi? ve ölçek geli?tirme süreci ba?ar?yla tamamlanm??t?r.

Güvenirlik

Türkçe ?? Zanaatkârl??? Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k güvenilirli?i, Cronbach Alfa (α) katsay?s? kullan?larak yüksek düzeyde tespit edilmi?tir. Analiz sonuçlar?na göre ölçek, tüm boyutlar?nda kabul edilebilir s?n?rlar?n oldukça üzerinde bir güvenilirlik sergilemektedir:

Genel Tüm Ölçek (27 ifade için): $\alpha = 0.92$
Bili?sel Zanaatkârl?k Boyutu (9 ifade için): $\alpha = 0.90$
?li?kisel Zanaatkârl?k Boyutu (9 ifade için): $\alpha = 0.88$
Görev Zanaatkârl??? Boyutu (9 ifade için): $\alpha = 0.81$

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal do?rulamas?, hem KFA hem de DFA ile yap?lm??t?r. Ke?fedici **faktör analizleri**, ölçe?in teorik beklentilerle uyumlu olarak üç temel boyutta grupland???n? göstermi?tir. Faktör yük de?erlerinin yüksek olmas? (0.51-0.80), maddelerin ilgili alt boyutlar? güçlü bir ?ekilde temsil etti?ini teyit etmektedir.

Üç faktörün birlikte aç?klad??? toplam varyans oran? %53.022 olarak belirlenmi?tir. Faktörlerin varyansa katk?lar? ise ?öyledir: Bili?sel Zanaatkârl?k %19.277, ?li?kisel Zanaatkârl?k %18.349 ve Görev Zanaatkârl??? %15.369. Bu sonuçlar, ölçe?in Türkiye örnekleminde **i? zanaatkârl???** yap?s?n? ba?ar?l? bir ?ekilde ayr??t?rd???n? göstermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçme Arac?

Test Type: Geli?tirme

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (27 Madde)

Language Available: Türkçe

Population Group: Çal??anlar (Örgütlerde görev yapan yeti?kinler)

Age Group: Yeti?kin Çal??an Popülasyonu

Population Details: Ölçek geli?tirme çal??mas?nda iki ayr? örneklem kullan?lm??t?r: Ke?fedici analiz için 247 çal??an ve do?rulay?c? analiz için 688 çal??an.

Test Methodology: Yan?tlar, Kesinlikle Kat?lm?yorum (1)'den Kesinlikle Kat?l?yorum (6)'ya uzanan alt?l? **derecelendirme sistemi** (Likert Tipi) kullan?larak toplanmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

?? zanaatkârl???, örgütsel psikoloji, i? tatmini, ölçek geli?tirme, psikometri, yap? geçerli?i, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: N/A (Kaynakta belirtilmemi?tir)

Affiliation Email addresses: meltemyavuz1602@gmail.com (Sorumlu Yazar: Meltem Yavuz)

Correspondence Address: N/A (Kaynakta belirtilmemi?tir)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2019

Sorumlu Yazar: Meltem Yavuz

?leti?im: meltemyavuz1602@gmail.com

?zinler ve Ücret: Ölçe?in bilimsel ve ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Yavuz, M., ve Artan, ?. E. (2019). ?? zanaatkârl??? (job crafting) kavram?: Türkçe ?? Zanaatkârl??? Ölçe?i'nin geli?tirilmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi ??letme Fakültesi Dergisi, 20*(1), 95-125. (Makale Linki: dergipark.org.tr)

The original PDF can be downloaded here: turkce-is-zanaatkarligi-job-crafting-olcegi-toad.pdf

Türkçe ?? Zanaatkârl??? (Job Crafting) Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML? NOT: Ölçe?in 27 maddesi orijinal kaynakta tam metin olarak sunulmam??t?r. Maddelere ula?mak için lütfen referans makaleye (Yavuz & Artan, 2019) veya sorumlu yazara ba?vurunuz. Ölçek, 9 görev zanaatkârl???, 9 ili?kisel zanaatkârl?k ve 9 bili?sel zanaatkârl?k maddesi olmak üzere toplam 27 maddeden olu?maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM